

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการประมวลผลข้อมูลตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 ผลการวิจัยที่ได้จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วนดังต่อไปนี้

- 4.1 ผลสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ
- 4.2 ผลสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาแบบสอบถามสำหรับผู้สอบบัญชีภายนอก
- 4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน
- 4.4 ผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็น
- 4.5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ผลสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือ คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 413 บริษัท(หรือ 413 ฉบับ) และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 190 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลับคืนสามารถใช้ได้จำนวน 116 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 28.09

4.1.1 ลักษณะประชากร

ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามขนาดสินทรัพย์กับประเภทของสำนักงานสอบบัญชีตามที่แสดงในตารางที่ 4.1 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีสินทรัพย์รวมมากจะคัดเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกที่มาจากสำนักงานสอบบัญชี BIGFOUR ซึ่งเป็นสำนักงานสอบบัญชีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ(หรือ BIGFOUR) มากกว่าที่จะพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีอื่นที่ไม่ใช่ BIGFOUR(หรือ NON-BIGFOUR)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนจำแนกตามขนาดสินทรัพย์กับประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

ขนาดสินทรัพย์ ของบริษัท (หน่วย:ล้านบาท)	BIGFOUR		NON-BIGFOUR		รวม	
	จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ
น้อยกว่า1,000	12	54.55	10	45.45	22	100.00
1,000-3,000	18	54.55	15	45.45	33	100.00
3,001-5,000	13	72.22	5	27.78	18	100.00
5,001-7,500	8	88.89	1	11.11	9	100.00
7,501-10,000	2	50.00	2	50.00	4	100.00
10,001-50,000	11	73.33	4	26.67	15	100.00
50,001-100,000	5	100.00	0	0.00	5	100.00
มากกว่า100,000	6	60.00	4	40.00	10	100.00
รวม	75	64.66	41	35.34	116	100.00

4.1.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบปรากฏในตารางที่ 4.2 ตารางที่ 4.3 และตารางที่ 4.11 ดังนี้

จำนวนของกรรมการตรวจสอบ การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.2 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยจำนวน 3 คนมีจำนวน 115 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 99.14 ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ระบุว่าบริษัทจดทะเบียนจะต้องจัดตั้งกรรมการตรวจสอบในจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน และบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบจำนวน 3 คน จะมีจำนวน 106 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 91.38 สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบจำนวน 2 คนมีเพียงบริษัทเดียวหรือคิดเป็นร้อยละ 0.86 อันเนื่องมาจากบริษัทจดทะเบียนดังกล่าวกำลังสรรหากรรมการตรวจสอบคนใหม่เข้ามาทำหน้าที่แทนคนเก่าที่ได้ลาออกไป

ตารางที่ 4.2 จำนวนของกรรมการตรวจสอบ

จำนวนของกรรมการตรวจสอบ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
2 คน	1	0.86	1	0.86
3 คน	106	91.38	115	99.14
4 คน	7	6.04		
5 คน	2	1.72		
รวม	116	100.00	116	100.00

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ในการศึกษาจะคำนวณสัดส่วนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระโดยคำนวณจากกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระหารด้วยจำนวนของกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของแต่ละบริษัท

การวิจัยเกี่ยวกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.3 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีกรรมการตรวจสอบทุกท่านที่มีความเป็นอิสระจำนวน 94 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 81.04 และบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบบางท่านที่ไม่เป็นอิสระมีจำนวน 11 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 9.48 และบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบทุกท่านไม่มีความเป็นอิสระเลยจำนวน 11 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 9.48 สำหรับสาเหตุของความไม่เป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบปรากฏในตารางที่ 4.4 ถึง ตารางที่ 4.9 และสรุปสาเหตุต่าง ๆ ปรากฏในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.3 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบ ที่เป็นอิสระ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 % (ทุกท่านไม่มีความเป็นอิสระ)	11	9.48	11	9.48
33.33 % (อิสระ 1 ใน 3 ท่าน)	2	1.72	11	9.48
66.67 % (อิสระ 2 ใน 3 ท่าน)	7	6.04		
75 % (อิสระ 3 ใน 4 ท่าน)	2	1.72		
100 % (ทุกท่านมีความเป็นอิสระ)	94	81.04	94	81.04
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.4 ปรากฏว่าสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนโดยรวมไม่เกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้วของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง และนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยมีจำนวน 115 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 99.14 และมีบริษัทจดทะเบียนเพียงบริษัทเดียวหรือคิดเป็นร้อยละ 0.86 ที่กรรมการตรวจสอบถือหุ้นเกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้วของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง และนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย จากการตรวจสอบข้อมูลในแบบแสดงรายการประจำปี(แบบ 56-1) ปี พ.ศ.2549 ปรากฏว่ากรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนดังกล่าวถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

ตารางที่ 4.4 สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการตรวจสอบ

สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการตรวจสอบ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
ไม่เกิน 5% (รวมถือหุ้น 0%)	115	99.14
มากกว่า 5%	1	0.86
รวม	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท ตามที่แสดงในตารางที่ 4.5 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทมีจำนวน 110 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 94.83 และมีบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบเป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทจำนวน 6 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 5.17

ตารางที่ 4.5 จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

จำนวนกรรมการตรวจสอบที่ได้รับเงินเดือนประจำหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 คน	110	94.83	110	94.83
1 คน	5	4.31	6	5.17
3 คน	1	0.86		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.6 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่เคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบมีจำนวน 112 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 96.55 และมีบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบเคยมีผลประโยชน์หรือ ส่วนได้เสียด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้ เสียนั้นมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ มีจำนวน 4 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 3.45

ตารางที่ 4.6 จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบและการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่การเคยมี ผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 คน	112	96.55	112	96.55
1 คน	3	2.59	4	3.45
2 คน	1	0.86		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทตามที่แสดงในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทมีจำนวน 114 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 98.28 และมีบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทจำนวน 2 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 1.72

ตารางที่ 4.7 จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 คน	114	98.28	114	98.28
1 คน	1	0.86	2	1.72
3 คน	1	0.86		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทตามที่แสดงในตารางที่ 4.8 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่ไม่ได้แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของบริษัทมีจำนวน 107 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 92.24 และมีบริษัทจดทะเบียนที่แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทจำนวน 9 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 7.76

ตารางที่ 4.8 จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 คน	107	92.24	107	92.24
1 คน	4	3.45	9	7.76
3 คน	4	3.45		
4 คน	1	0.86		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นได้อย่างอิสระตามที่แสดงในตารางที่ 4.9 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยอิสระโดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของบุคคลดังกล่าวมีจำนวน 108 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 93.10 (ซึ่งได้นับรวมจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นได้อย่างอิสระจำนวน 1 บริษัทที่มีกรรมการตรวจสอบจำนวน 2 คนไว้ด้วย) และมีบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยอิสระหรืออยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของบุคคลดังกล่าวจำนวน 8 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 6.90

ตารางที่ 4.9 จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

จำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 คน	6	5.17	8	6.90
1 คน	1	0.86		
2 คน	2	1.72		
3 คน	99	85.36	108	93.10
4 คน	6	5.17		
5 คน	2	1.72		
รวม	116	100.00	116	100.00

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุความเป็นอิสระและไม่เป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนตั้งแต่ตารางที่ 4.4 ถึงตารางที่ 4.9 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สรุปสาเหตุความเป็นอิสระและไม่เป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
ของบริษัทจดทะเบียน

ตารางที่	เรื่อง		ร้อยละ		ร้อยละ
4.4	สัดส่วนการถือหุ้นของ กรรมการตรวจสอบ	ไม่เกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้ว	99.14	เกินร้อยละ 5 ของทุน ชำระแล้ว	0.86
4.5	กรรมการตรวจสอบที่เป็น ลูกจ้าง พนักงานหรือ ที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือน ประจำหรือมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน	ไม่ได้รับเงินเดือน ประจำและไม่มี ส่วนร่วมในการ บริหารงาน	94.83	ได้รับเงินเดือนประจำ หรือมีส่วนร่วมในการ บริหารงาน	5.17
4.6	กรรมการตรวจสอบที่การ เคยมีผลประโยชน์หรือส่วน ได้เสียด้านการเงินและ บริหารงานมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการ ให้ความเห็นที่เป็นอิสระ ของกรรมการตรวจสอบ	ไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียด้าน การเงิน และ บริหารงานและ ปฏิบัติหน้าที่และ ให้ความเห็นอย่าง เป็นอิสระ	96.55	มีผลประโยชน์หรือ ส่วนได้เสียด้าน การเงิน และ บริหารงานหรือ ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่และ ให้ความเห็นอย่างเป็น อิสระได้	3.45
4.7	กรรมการตรวจสอบเป็นผู้ที่ เกี่ยวข้องหรือญาติสนิท ของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้น รายใหญ่ของบริษัท	ไม่มีกรรมการ ตรวจสอบที่เป็นผู้ เกี่ยวข้องหรือญาติ สนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้น รายใหญ่ของบริษัท	98.28	มีกรรมการตรวจสอบ ที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือ ญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของบริษัท	1.72
4.8	กรรมการตรวจสอบได้รับ แต่งตั้งเป็นตัวแทนเพื่อ รักษาผลประโยชน์	ไม่ได้รับแต่งตั้งเป็น ตัวแทนเพื่อรักษา ผลประโยชน์	92.24	ได้รับแต่งตั้งเป็น ตัวแทนเพื่อรักษา ผลประโยชน์	7.76
4.9	กรรมการตรวจสอบปฏิบัติ หน้าที่และแสดงความเห็น ได้อย่างอิสระ	ปฏิบัติหน้าที่และ แสดงความเห็นได้ อย่างอิสระ	93.10	ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่และแสดง ความเห็นได้อย่าง อิสระ	6.90

ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ ในการศึกษาจะคำนวณสัดส่วนความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของกรรมการตรวจสอบโดยคำนวณจากกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินหารด้วยจำนวนของกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของแต่ละบริษัท

การวิจัยเกี่ยวกับสัดส่วนความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.11 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินในสัดส่วน 33.33% (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 3 ท่าน)มากที่สุดมีจำนวน 63 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 54.31 รองลงมาคือบริษัท จดทะเบียนมีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของบริษัทในสัดส่วน 66.67% (มีความรู้ความชำนาญ 2 ใน 3 ท่าน)มีจำนวน 32 บริษัทหรือคิดเป็น ร้อยละ 27.59

ตารางที่ 4.11 สัดส่วนความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของกรรมการตรวจสอบ

สัดส่วนความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของกรรมการตรวจสอบ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 % (ทุกท่านไม่มีความรู้ความชำนาญ)	3	2.59	3	2.59
20% (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 5 ท่าน)	1	0.86	113	97.41
25 % (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 4 ท่าน)	3	2.59		
33.33 % (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 3 ท่าน)	63	54.31		
60% (มีความรู้ความชำนาญ 3 ใน 5 ท่าน)	1	0.86		
66.67% (มีความรู้ความชำนาญ 2 ใน 3 ท่าน)	32	27.59		
75 % (มีความรู้ความชำนาญ 3 ใน 4 ท่าน)	2	1.72		
100 % (ทุกท่านมีความรู้ความชำนาญ)	11	9.48		
รวม	116	100.00	116	100.00

โดยในภาพรวมเมื่อพิจารณาออกเป็น 2 ลักษณะคือ บริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินอย่างน้อย 1 คน กับบริษัทจดทะเบียนที่ไม่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินมีจำนวน 113 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 97.41 และมีบริษัท

จดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน จำนวน 3 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 2.59

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.12 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินจะไม่มีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวน 110 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 94.83 และมีบริษัทจดทะเบียนเพียง 6 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 5.17 ที่มีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการตรวจสอบ ขณะที่บริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษาเพียงบริษัทเดียว(B) และมีบริษัทจดทะเบียนจำนวน 2 บริษัทไม่มีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษา(A)

ตารางที่ 4.12 การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงินเข้ามาเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการตรวจสอบ

สัดส่วนความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของกรรมการตรวจสอบ	การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีหรือการเงิน			รวม
	0 คน	1 คน	2 คน	
0 % (ทุกท่านไม่มีความรู้ความชำนาญ)	2 (A)	1 (B)	0	3
20% (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 5 ท่าน)	0	1	0	1
25 % (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 4 ท่าน)	3	0	0	3
33.33 % (มีความรู้ความชำนาญ 1 ใน 3 ท่าน)	60	1	2	63
60% (มีความรู้ความชำนาญ 3 ใน 5 ท่าน)	0	1	0	1
66.67% (มีความรู้ความชำนาญ 2 ใน 3 ท่าน)	32	0	0	32
75 % (มีความรู้ความชำนาญ 3 ใน 4 ท่าน)	2	0	0	2
100 % (ทุกท่านมีความรู้ความชำนาญ)	11	0	0	11
รวม(จำนวนบริษัท)	110	4	2	116
ร้อยละ	94.83	5.17		100.00

4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การวิจัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนตามที่แสดงในตารางที่ 4.13 ปรากฏว่าอำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ มีฝ่ายบริหารเสนอแต่งตั้งและส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมมากที่สุดมีจำนวน 60 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมาคืออำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกทั้งสิ้นเป็นของคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวน 52 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 44.83 ขณะที่ประเด็นอื่น ๆ คือ ฝ่ายบริหารพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ ฝ่ายบริหารเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณา และการพิจารณาโดยกรรมการบริษัท

ตารางที่ 4.13 อำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียน

อันดับที่	อำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	ฝ่ายบริหารเสนอแต่งตั้งและส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม	60	51.72
2	อำนาจหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้งทั้งสิ้นเป็นของคณะกรรมการตรวจสอบ	52	44.83
3	อื่น ๆ	4	3.45
รวม		116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนตามที่แสดงในตารางที่ 4.14 ปรากฏว่าเหตุผลในการเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนมากที่สุดคือความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีมีจำนวน 87 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 23.71 รองลงมาคือค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีจำนวน 86 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 23.43 ส่วนเหตุผลที่นำมาพิจารณาในการเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนน้อยที่สุดคือ ประวัติหรือปัญหาทางกฎหมายหรือข้อบังคับมีจำนวน 30 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 8.17 และเหตุผลอื่น ๆ คือ ผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นคนเดียวกับที่ตรวจสอบบัญชีของบริษัทใหญ่ ข้อบังคับทางกฎหมาย ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่ และผู้สอบบัญชีภายนอกตรวจสอบบัญชีของบริษัทมาเป็นเวลาหลายปี

ตารางที่ 4.14 เหตุผลในการเลือกผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียน

อันดับที่	เหตุผลในการเลือกผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	ความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี	87	23.71
2	ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	86	23.43
3	ความชำนาญในการตรวจสอบบริษัทในหมวดอุตสาหกรรมที่บริษัทจดทะเบียนอยู่	76	20.71
4	ความมีชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีภายนอก	37	10.08
5	รายงานการตรวจสอบงบการเงินในอดีต	36	9.81
6	ประวัติหรือปัญหาทางกฎหมาย หรือข้อบังคับ	30	8.17
7	อื่น ๆ	15	4.09
รวม ³		367	100.00

³ สาเหตุที่ยอดรวมของจำนวนและร้อยละไม่เท่ากับ 116 ตัวอย่าง เนื่องจากคำถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากจำนวนคำตอบที่ตอบคำถามในข้อนี้ทั้งสิ้น 367 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิจัยเกี่ยวกับการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.15 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุด(Max)จำนวน 4 ครั้งต่อปี และมีการประชุมโดยเฉลี่ย(\bar{X})จำนวน 2.05 ครั้งต่อปี คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่มีการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก(Mode)จำนวน 3 ครั้งต่อปี ส่วนระยะเวลาการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกนานที่สุด(Max)คือ 210 นาทีต่อครั้ง และมีระยะเวลาของการประชุมโดยเฉลี่ย(\bar{X})เท่ากับ 55.69 นาทีต่อครั้ง อย่างไรก็ตามคณะกรรมการตรวจสอบมีระยะเวลาการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก(Mode)เท่ากับ 60 นาทีต่อครั้งและปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุด(Max)จำนวน 4 ครั้งต่อปี และมีการประชุมโดยเฉลี่ย(\bar{X})จำนวน 1.01 ครั้งต่อปี คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่มีการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก(Mode)จำนวน 1 ครั้งต่อปี ส่วนระยะเวลาการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกนานที่สุด(Max)คือ 240 นาทีต่อครั้ง และมีระยะเวลาการประชุมโดยเฉลี่ย(\bar{X})เท่ากับ 81.72 นาทีต่อครั้ง อย่างไรก็ตามคณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกเท่ากับ 60 นาทีต่อครั้ง

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.16 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนจำนวน 69 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 59.48 จัดการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อย 4 ครั้งและมีบริษัทจดทะเบียนที่มีการประชุมกับผู้สอบบัญชีภายนอก 1 - 3 ครั้งจำนวน 38 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 32.75 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกเลยจำนวน 9 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 7.76

ตารางที่ 4.16 จำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จำนวนครั้งของการประชุมต่อปี ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบ กับผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 ครั้ง	9	7.76	9	7.76
1 ครั้ง	26	22.41	38	32.75
2 ครั้ง	6	5.17		
3 ครั้ง	6	5.17		
4 ครั้ง	61	52.59	69	59.48
5 ครั้ง	3	2.59		
6 ครั้ง	4	3.45		
9 ครั้ง	1	0.86		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.17 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อย 3 ครั้งมีจำนวน 67บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 57.76 และมีบริษัทจดทะเบียนที่มีการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก 1 - 2 ครั้งจำนวน 16 บริษัทหรือ คิดเป็นร้อยละ 13.73 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกจำนวน 33 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 28.45

ตารางที่ 4.17 จำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินรายไตรมาสระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 ครั้ง	33	28.45	33	28.45
1 ครั้ง	11	9.48	16	13.73
2 ครั้ง	5	4.31		
3 ครั้ง	51	43.97	67	57.76
4 ครั้ง	16	13.79		
รวม	116	100.00	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.18 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งมีจำนวน 106 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 91.38 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกจำนวน 10 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 8.62

ตารางที่ 4.18 จำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จำนวนครั้งของการประชุมสำหรับงบการเงินประจำปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 ครั้ง	10	8.62	10	8.62
1 ครั้ง	100	86.21	106	91.38
2 ครั้ง	3	2.59		
3 ครั้ง	1	0.86		
4 ครั้ง	2	1.72		
รวม	116	100.00	116	100.00

การประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกการจัดประชุมโดยไม่มีฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมด้วยเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชีภายนอกเพื่อพิจารณาประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกนั้นเป็นการเสริมสร้างความเป็นอิสระให้กับผู้สอบบัญชีภายนอก ทำให้ผู้สอบบัญชีภายนอกสามารถรายงานข้อมูลให้กับคณะกรรมการตรวจสอบทราบอย่างตรงไปตรงมา รวมถึงการรายงานถึงจุดอ่อน หรือข้อบกพร่องที่ตรวจพบ ข้อเสนอเกี่ยวกับการทุจริตของบุคลากร รวมถึงข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอกโดยปราศจากแรงกดดันจากฝ่ายบริหาร

การวิจัยเกี่ยวกับการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.19 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุด(Max)จำนวน 4 ครั้งต่อปี และมีการประชุม

เป็นการส่วนตัวโดยเฉลี่ย (\bar{X}) จำนวน 0.62 ครั้งต่อปี ส่วนระยะเวลาการประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกนานที่สุด (Max) คือ 180 นาทีต่อครั้ง และมีระยะเวลาการประชุมโดยเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 20.95 นาทีต่อครั้ง อย่างไรก็ตามคณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่ไม่มีการประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ตารางที่ 4.19 การประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่าง คณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	N	\bar{X}	Min	Max	Mode	S.D.
จำนวนครั้งการประชุม	116	0.62	0	4	0	1.206
ระยะเวลาการประชุม	116	20.95	0	180	0	39.869

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.20 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง มีจำนวน 33 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 28.45 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีการประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกจำนวน 83 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 71.55

ตารางที่ 4.20 จำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัว ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับ ผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 ครั้ง	83	71.55	83	71.55
1 ครั้ง	16	13.79	33	28.45
2 ครั้ง	4	3.45		
3 ครั้ง	4	3.45		
4 ครั้ง	9	7.76		
รวม	116	100.00	116	100.00

ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมกับผู้สอบบัญชีเป็นการส่วนตัวจำนวน 33 บริษัท สรุปได้ตามที่แสดงในตารางที่ 4.21 ซึ่งพบว่าประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุดมี 3 ประเด็น คือ

1. การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน
2. อุปสรรค ปัญหาหรือข้อจำกัดที่พบในระหว่างการตรวจสอบ
3. ระบบการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยและการควบคุมระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงคุณภาพของเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงินและคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท

รองลงมาคือ การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ

ตารางที่ 4.21 ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชี

ภายนอก

อันดับที่	ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน	19	10.86
1	อุปสรรค ปัญหาหรือข้อจำกัดที่พบในระหว่างการตรวจสอบ	19	10.86
1	ระบบการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยและการควบคุมระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงคุณภาพของเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน และคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท	19	10.86
2	การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ	18	10.29
3	การปรับปรุงรายการที่สำคัญที่มีผลสืบเนื่องจากการตรวจสอบ	17	9.71
4	วิธีการและขอบเขตการตรวจสอบโดยรวมของผู้สอบบัญชีภายนอก	14	8.00
4	การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของหน่วยงานกำกับควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและมีผลต่องบการเงินของบริษัท	14	8.00
5	การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	13	7.42
6	เกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเกี่ยวกับประมาณการทางบัญชี การตั้งสำรองต่าง ๆ	12	6.86
6	รายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท	12	6.86
7	คดีความในศาล ภาวะที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า สิทธิเรียกร้องหรือการถูกประเมินผลทางคดีความ	7	4.00
7	ข้อสงสัยเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัท	7	4.00
8	ข้อสงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือเหตุการณ์ผิดปกติ	3	1.71
9	อื่นๆ คือ การบริหารเงินสดและการลงทุนของบริษัท	1	0.57
	รวม ⁴	175	100.00

⁴ สาเหตุที่ยอดรวมของจำนวนและร้อยละไม่เท่ากับ 33 ตัวอย่าง เนื่องจากคำถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากจำนวนคำตอบที่ตอบคำถามในข้อนี้ทั้งสิ้น 175 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก การเข้าพบเป็นการส่วนตัวเป็นการติดต่อสื่อสารอีกวิธีหนึ่งของคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก ซึ่งเป็นการพบปะแลกเปลี่ยนความเห็นตามความเหมาะสมโดยไม่มีกำหนดวาระ การพบปะ อาจเกิดขึ้นโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินพบกับผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นรายบุคคล

การวิจัยเกี่ยวกับการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี ภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.22 ปรากฏว่ากรรมการตรวจสอบพบเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบ บัญชีภายนอกมากที่สุด(Max)จำนวน 4 ครั้งต่อปีและมีการเข้าพบเป็นการส่วนตัวโดยเฉลี่ย (\bar{X}) จำนวน 0.50 ครั้งต่อปี

ตารางที่ 4.22 การเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี ภายนอก

การเข้าพบเป็นการส่วนตัว ระหว่างกรรมการตรวจสอบกับ ผู้สอบบัญชีภายนอก	N	\bar{X}	Min	Max	Mode	S.D.
จำนวนครั้งการประชุม	116	0.50	0	4	0	1.059

การวิจัยเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.23 ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบมีการเข้าพบเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งมีจำนวน 28 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 24.14 และมีบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการตรวจสอบไม่มีการเข้าพบเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอกจำนวน 88 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 75.86

ตารางที่ 4.23 จำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัว ระหว่างกรรมการตรวจสอบกับ ผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	ผลสรุป	
			จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 ครั้ง	88	75.86	88	75.86
1 ครั้ง	13	11.21	28	24.14
2 ครั้ง	5	4.31		
3 ครั้ง	5	4.31		
4 ครั้ง	5	4.31		
รวม	116	100.00	116	100.00

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก ในการศึกษาจะคำนวณสัดส่วนเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกโดยคำนวณจากเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหารด้วยจำนวนของเหตุการณ์ทั้งหมด ผลการวิจัยตามที่แสดงในตารางที่ 4.24 ปรากฏว่า เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุด คือ 100%หรือสอบทานทุกเหตุการณ์มีจำนวน 61 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 52.59 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้ทำการสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกจำนวน 2 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 1.72

ตารางที่ 4.24 เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 % (ไม่มีการสอบทาน)	2	1.72
33.33 % (สอบทาน 1 ใน 3 เหตุการณ์)	22	18.97
66.67 % (สอบทาน 2 ใน 3 เหตุการณ์)	31	26.72
100 % (สอบทานทุกเหตุการณ์)	61	52.59
รวม	116	100.00

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก ตามที่แสดงในตารางที่ 4.25 ปรากฏว่ากิจกรรมการสอบทานแผนการตรวจสอบที่คณะกรรมการ ตรวจสอบสอบทานมากที่สุด คือ การสอบทานค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีให้มีความเหมาะสมกับ ขอบเขตการตรวจสอบและคุณภาพของการตรวจสอบมีจำนวน 112 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 96.55 ขณะที่การสอบทานแผนงานการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกกับผู้ตรวจสอบ ภายในเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานน้อยที่สุดมีจำนวน 72 บริษัทหรือคิดเป็น ร้อยละ 62.07

ตารางที่ 4.25 กิจกรรมการสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับ ที่	กิจกรรมการสอบทาน	สอบทาน		ไม่ได้สอบทาน		รวม	
		จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ
1	สอบทานค่าธรรมเนียมการสอบ บัญชีให้มีความเหมาะสมกับ ขอบเขตการตรวจสอบและคุณภาพ ของการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชี ภายนอกจะปฏิบัติ	112	96.55	4	3.45	116	100.00
2	สอบทานวิธีการและขอบเขตของการ ตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก	83	71.55	33	28.45	116	100.00
3	สอบทานแผนการทำงานร่วมกัน ระหว่างระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอก กับฝ่ายตรวจสอบภายใน	72	62.07	44	37.93	116	100.00

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกในการศึกษาจะคำนวณสัดส่วนเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกโดยคำนวณจากเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติบริหารด้วยจำนวนของเหตุการณ์ทั้งหมด ผลการวิจัยตามที่แสดงในตารางที่ 4.26 ปรากฏว่าเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุด คือ 100% หรือสอบทานทุกเหตุการณ์มีจำนวน 108 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 93.10 และเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก 66.67% หรือสอบทาน 2 ใน 3 เหตุการณ์มีจำนวน 8 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 6.90

ตารางที่ 4.26 เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
66.67 % (สอบทาน 2 ใน 3 เหตุการณ์)	8	6.90
100 % (สอบทานทุกเหตุการณ์)	108	93.10
รวม	116	100.00

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.27 ปรากฏว่าการสอบทานรายงานการสอบทานงบการเงินรายไตรมาสและการสอบทานการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอกต่องบการเงินประจำปีปรากฏในรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานมากที่สุดมีจำนวน 114 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 98.28 และการสอบทานรายงานสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานน้อยที่สุดมีจำนวน 112 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 96.55

ตารางที่ 4.27 กิจกรรมการสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	กิจกรรมการสอบทาน	สอบทาน		ไม่ได้สอบทาน		รวม	
		จำนวนบริษัท	ร้อยละ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	สอบทานรายงานการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส	114	98.28	2	1.72	116	100.00
1	สอบทานการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอกต่องบการเงินประจำสิ้นปีที่ปรากฏในรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	114	98.28	2	1.72	116	100.00
2	สอบทานรายงานสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอก	112	96.55	4	3.45	116	100.00

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร ในการศึกษาจะคำนวณสัดส่วนเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารโดยคำนวณจากเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหารด้วยจำนวนของเหตุการณ์ทั้งหมด ผลการวิจัยตามที่แสดงในตารางที่ 4.28 ปรากฏว่าเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารมากที่สุด คือ 100% หรือสอบทานทุกเหตุการณ์ มีจำนวน 93 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 80.17 และมีบริษัทจดทะเบียนที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่ได้ทำการสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารทุกเหตุการณ์ จำนวน 9 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 7.76

ตารางที่ 4.28 เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
0 % (ไม่มีการสอบทาน)	9	7.76
50 % (สอบทาน 1 ใน 2 เหตุการณ์)	14	12.07
100 % (สอบทานทุกเหตุการณ์)	93	80.17
รวม	116	100.00

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารตามที่แสดงในตารางที่ 4.29 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบสอบทานประเด็นเกี่ยวกับการตอบสนองของฝ่ายบริหารที่มีต่อสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีมีจำนวน 106 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 91.38 และการสอบทานประเด็นที่ฝ่ายบริหารทำให้เกิดอุปสรรคหรือเข้าไปจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอกมีจำนวน 94 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 81.03

ตารางที่ 4.29 กิจกรรมการสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

อันดับที่	กิจกรรมการสอบทาน	สอบทาน		ไม่ได้สอบทาน		รวม	
		จำนวนบริษัท	ร้อยละ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
1	สอบทานประเด็นเกี่ยวกับการตอบสนองของฝ่ายบริหารที่มีต่อสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง	106	91.38	10	8.62	116	100.00
2	สอบทานประเด็นที่ฝ่ายบริหารทำให้เกิดอุปสรรคหรือเข้าไปจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	94	81.03	22	18.97	116	100.00

การวิจัยเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจในการอภิปรายมากที่สุด ตามที่แสดงในตารางที่ 4.30 ปรากฏว่าประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจในการ อภิปรายมากที่สุด คือ การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินคิดเป็นร้อยละ 31.36 สอดคล้องกับประเด็น ที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอก(ตารางที่ 4.21) รองลงมา คือ การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทาง บัญชีที่สำคัญคิดเป็นร้อยละ 18.88 และการปรับปรุงรายการที่สำคัญที่มีผลสืบเนื่องจากการ ตรวจสอบคิดเป็นร้อยละ 8.42

ตารางที่ 4.30 ประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจในการอภิปรายมากที่สุด

อันดับที่	ประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจมากที่สุด	คะแนน	ร้อยละ
1	การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน	201	31.36
2	การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ	121	18.88
3	การปรับปรุงรายการที่สำคัญที่มีผลสืบเนื่องจากการตรวจสอบ	54	8.42
4	การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน กำกับควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและมีผลต่องบการเงินของบริษัท	46	7.19
5	วิธีการและขอบเขตการตรวจสอบโดยรวมของผู้สอบบัญชีภายนอก	44	6.86
6	ระบบการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยและการควบคุมระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงคุณภาพของเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน และคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท	43	6.71
7	รายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท	37	5.77

หมายเหตุ การกำหนดคะแนน คือ 3 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 1
2 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 2
1 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 3

ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.31 มีจำนวน 107 บริษัทเนื่องจากบริษัทจดทะเบียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 บริษัทไม่มีการจัดการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกจากการวิจัย ปรากฏว่าประเด็นโดยส่วนใหญ่ที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุดคือ การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินมีจำนวน 99 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 92.52 ซึ่งสอดคล้องกับ 2 ประเด็นคือ 1) ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอก(ตารางที่ 4.21) และ 2) ประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจในการอภิปรายมากที่สุด(ตารางที่ 4.30) รองลงมาคือ สิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอกมีจำนวน 90 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 84.11 และการใช้หลักการบัญชีการเลือกใช้หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญมีจำนวน 79 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 73.83

ตารางที่ 4.31 ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับ ที่	ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบ อภิปรายร่วมกับผู้สอบบัญชี ภายนอก	อภิปราย		ไม่ได้อภิปราย		รวม	
		จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ
1	การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของ บริษัทและการเปิดเผยข้อมูลในงบ การเงิน	99	92.52	8	7.48	107	100.00
2	สิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอนแนะ ที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอก	90	84.11	17	15.89	107	100.00
3	การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ	79	73.83	28	26.17	107	100.00
4	การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน กำกับควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท และมีผลต่องบการเงินของบริษัท	78	72.90	29	27.10	107	100.00
5	การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	73	68.22	34	31.78	107	100.00
6	เกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร เกี่ยวกับประมาณการทางบัญชี การตั้ง สำรองต่าง ๆ	71	66.36	36	33.64	107	100.00
6	ระบบการควบคุมภายใน การรักษา ความปลอดภัยและการควบคุมระบบ สารสนเทศทางคอมพิวเตอร์	71	66.36	36	33.64	107	100.00
7	รายการปรับปรุงที่สำคัญที่มีผลสืบเนื่อง จากการตรวจสอบ	69	64.49	38	35.51	107	100.00

ตารางที่ 4.31(ต่อ) ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายกับผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับ ที่	ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบ อภิปรายร่วมกับผู้สอบบัญชี ภายนอก	อภิปราย		ไม่ได้อภิปราย		รวม	
		จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ
8	รายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทางผลประโยชน์ เช่น รายการที่เกี่ยวข้อง โยงกันของบริษัท	66	61.68	41	38.32	107	100.00
9	วิธีการและขอบเขตการตรวจสอบ โดยรวม รวมทั้งข้อจำกัดที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น	61	57.01	46	42.99	107	100.00
10	ข้อมูลอื่นที่ปรากฏในรายงานประจำปี	60	56.07	47	43.93	107	100.00
11	อุปสรรค ปัญหาหรือข้อจำกัดที่พบใน ระหว่างการตรวจสอบ	57	53.27	50	46.73	107	100.00
12	แผนงานการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้สอบบัญชีภายนอกและฝ่ายตรวจสอบ ภายใน	50	46.73	57	53.27	107	100.00
13	ข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี	49	45.79	58	54.21	107	100.00
14	คติความในศาล ภาวะที่อาจเกิดขึ้นใน ภายนอก สิทธิเรียกร้องหรือการถูก ประเมินผลทางคติความ	47	43.93	60	56.07	107	100.00
15	คุณภาพของเจ้าหน้าที่บัญชี และ การเงิน และคณะผู้ตรวจสอบภายใน ของบริษัท	33	30.84	74	69.16	107	100.00
16	ข้อสงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือ เหตุการณ์ผิดปกติ	23	21.50	84	78.50	107	100.00
17	ข้อสงสัยเกี่ยวกับความสามารถในการ ดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัท	17	15.89	90	84.11	107	100.00

4.2 ผลสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาแบบสอบถามสำหรับผู้สอบบัญชีภายนอก

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 92 ท่าน(หรือ 92 ฉบับ) และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 36 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลับคืนสามารถใช้ได้จำนวน 34 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 36.96 จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 34 ท่านแบ่งออกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีภายนอกของสำนักงานสอบบัญชี BIGFOUR จำนวน 17 ท่านหรือคิดเป็นร้อยละ 50.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีภายนอกของสำนักงานสอบบัญชี NON-BIGFOUR จำนวน 17 ท่านหรือคิดเป็นร้อยละ 50.00

งานวิจัยเกี่ยวกับประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบให้ความสนใจในการอภิปรายมากที่สุดตามที่แสดงในตารางที่ 4.32 ปรากฏว่าการพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบให้ความสำคัญในการอภิปรายมากที่สุดคือ 52 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 25.49 ซึ่งสอดคล้องกับอีก 3 ประเด็นคือ 1) ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบประชุมเป็นการส่วนตัวกับผู้สอบบัญชีภายนอก(ตารางที่ 4.21) 2) ประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้ความสนใจในการอภิปรายมากที่สุด(ตารางที่ 4.30) และ 3) ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก(ตารางที่ 4.31) รองลงมาคือระบบการควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยและการควบคุมระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงคุณภาพของเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงินและคณะผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทคือ 40 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 19.61

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แบ่งออกเป็น 7 ตัวแบบตามประเด็นการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก แต่ละตัวแบบใช้ตัวแปรในการวิจัย คือ

ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ได้แก่

1. NUM คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ
2. IND คือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
3. EXPERT คือ ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ

ตัวแปรควบคุม เป็นตัวแปรที่อาจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก ได้แก่

1. SALE คือ ขนาดของบริษัท
2. DEBT คือ ความเสี่ยงทางการเงิน
3. SHARE คือ สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหาร
4. BIGFOUR คือ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 7 ตัว ได้แก่

1. FRQ คือ จำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก
2. TIME คือ ระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก
3. MEETING คือ จำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก
4. PRIVATE คือ จำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก
5. PLAN คือ เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก
6. REVIEW คือ เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

7. AUDIT คือ เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ดังแสดงรายละเอียด ในภาคผนวก จ. ตัวแบบการวิจัยและผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุทั้ง 7 ตัวแบบ แสดงได้ดังนี้

ตัวแบบที่ 1

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 2

$$TIME = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 3

$$MEETING = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 4

$$PRIVATE = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 5

$$PLAN = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 6

$$REVIEW = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ตัวแบบที่ 7

$$AUDIT = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

อนึ่ง การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เป็นการศึกษความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระว่ามีตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีผลกับตัวแปรตามที่สนใจ และทดสอบสมมติฐานว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในตัวแบบต้องไม่เท่ากับ 0 โดยใช้ค่าสถิติทดสอบ t โดยที่นัยสำคัญของค่าสถิติ t แสดงในคอลัมน์ p -value หาก p -value ของตัวแปรอิสระตัวใดมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05 หรือ 0.10) หมายความว่า ตัวแปรอิสระตัวนั้นมีผลกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ

4.3.1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 1 คือ

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1 \text{ NUM} + \beta_2 \text{ IND} + \beta_3 \text{ EXPERT} + \beta_4 \text{ SALE} + \beta_5 \text{ DEBT} + \beta_6 \text{ SHARE} + \beta_7 \text{ BIGFOUR} + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	-3.024		-1.208	0.230
NUM	-0.180	-0.038	-0.386	0.700
IND	0.001	0.009	0.096	0.924
EXPERT	0.009	0.119	1.189	0.237
SALE	0.670	0.280	2.630	0.010*
DEBT	0.062	0.031	0.324	0.747
SHARE	-0.009	-0.107	-1.088	0.279
BIGFOUR	-0.126	-0.035	-0.358	0.721

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 1.607, p-value = 0.141

N = 116

จากตารางที่ 4.33 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM), ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND) และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ (EXPERT) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ส่วนตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก คือ ตัวแปรขนาดของบริษัท(SALE) โดยมีค่า p-value = 0.010

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีจำนวนของกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบมีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลกับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Raghunandan et al.(2001: 105-118) ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีองค์ประกอบ 2 ประการคือ 1)เป็นกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระทั้งหมด และ2)มีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชีและการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการประชุมร่วมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าขนาดของบริษัท(SALE)มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มียอดขายสุทธิสูงจะมีจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มียอดขายสุทธิต่ำ

4.3.2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 2 คือ

$$TIME = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	-6.844		-0.095	0.924
NUM	-22.743	-0.166	-1.702	0.092**
IND	-0.225	-0.139	-1.487	0.140
EXPERT	0.560	0.269	2.725	0.008*
SALE	16.899	0.244	2.310	0.023*
DEBT	-5.870	-0.101	-1.060	0.292
SHARE	0.083	0.035	0.363	0.717
BIGFOUR	-5.119	-0.050	-0.505	0.615

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 1.927., p-value = 0.072

N = 116

จากตารางที่ 4.34 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM)และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT)มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก โดยมีค่า p-value = 0.092 และ 0.008 ตามลำดับ ขณะที่ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND)ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 ส่วนตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก คือ ตัวแปรขนาดของบริษัท (SALE) โดยมีค่า p-value = 0.023

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏความสัมพันธ์ 2 ประการคือ

1) จำนวนของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนของกรรมการตรวจสอบมากจะมีระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกน้อยกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนของกรรมการตรวจสอบจำนวนน้อย

และ 2) ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ (EXPERT) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินหลายท่านจะมีระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินในจำนวนที่น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Raghunandan et al. (2001 : 105 - 118) ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีองค์ประกอบ 2 ประการคือ 1) เป็นกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระทั้งหมด และ 2) มีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชีและการเงินมีแนวโน้มที่จะทำการประชุมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในนานขึ้น

สำหรับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลต่อระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าขนาดของบริษัท (SALE) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระยะเวลาของการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มียอดขายสุทธิสูงจะมีระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มียอดขายสุทธิต่ำ

4.3.3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 3 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 3 คือ

$$\text{MEETING} = \beta_0 + \beta_1 \text{ NUM} + \beta_2 \text{ IND} + \beta_3 \text{ EXPERT} + \beta_4 \text{ SALE} + \beta_5 \text{ DEBT} + \beta_6 \text{ SHARE} + \beta_7 \text{ BIGFOUR} + \epsilon$$

สมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	2.753		1.547	0.125
NUM	-0.555	-0.167	-1.680	0.096**
IND	0.003	0.074	0.775	0.440
EXPERT	-0.003	-0.063	-0.630	0.530
SALE	-0.075	-0.044	-0.412	0.681
DEBT	-0.023	-0.016	-0.168	0.867
SHARE	-0.005	-0.093	-0.945	0.347
BIGFOUR	0.443	0.176	1.767	0.080**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 1.368, p-value = 0.226

N = 116

จากตารางที่ 4.35 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM)มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกโดยมีค่า $p\text{-value} = 0.096$ ขณะที่ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND) และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT)ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 ส่วนตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก คือ ตัวแปรประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIGFOUR) โดยมีค่า $p\text{-value} = 0.080$

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏความสัมพันธ์คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ (NUM)มีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนของกรรมการตรวจสอบมากจะมีจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกน้อยกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนของกรรมการตรวจสอบจำนวนน้อย

สำหรับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบและความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลต่อจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIGFOUR)มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่ใช้บริการผู้สอบบัญชีภายนอกที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีBIGFOUR(ซึ่งเป็นสำนักงานสอบบัญชีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ)จะมีจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่ใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีอื่นที่ไม่ใช่ BIGFOUR

4.3.4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัว
ระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 4 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้ง
ของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก
ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 4 คือ

$$\text{PRIVATE} = \beta_0 + \beta_1 \text{NUM} + \beta_2 \text{IND} + \beta_3 \text{EXPERT} + \beta_4 \text{SALE} + \beta_5 \text{DEBT} + \beta_6 \text{SHARE} + \beta_7 \text{BIGFOUR} + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัว
ระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	-0.585		-0.365	0.716
NUM	0.412	0.141	1.383	0.170
IND	-0.002	-0.064	-0.656	0.513
EXPERT	0.001	0.030	0.294	0.769
SALE	-0.028	-0.019	-0.169	0.866
DEBT	-0.026	-0.021	-0.213	0.832
SHARE	0.006	0.126	1.241	0.217
BIGFOUR	0.174	0.079	0.769	0.444

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 0.540, p-value = 0.803

N = 116

จากตารางที่ 4.36 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM), ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND) และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4 ส่วนตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปรไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างมีนัยสำคัญ

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีจำนวนของกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลต่อจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก

4.3.5 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 5 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 5 คือ

$$PLAN = \beta_0 + \beta_1 NUM + \beta_2 IND + \beta_3 EXPERT + \beta_4 SALE + \beta_5 DEBT + \beta_6 SHARE + \beta_7 BIGFOUR + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	6.995		0.167	0.867
NUM	8.663	0.113	1.116	0.267
IND	-0.067	-0.074	-0.762	0.448
EXPERT	0.163	0.140	1.369	0.174
SALE	3.884	0.100	0.914	0.363
DEBT	1.578	0.048	0.491	0.625
SHARE	0.027	0.020	0.201	0.841
BIGFOUR	4.659	0.080	0.791	0.431

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 0.847, p-value = 0.551

N = 116

จากตารางที่ 4.37 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM), ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND) และความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT) ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5 ส่วนตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปรไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีจำนวนของกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบ

มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลต่อเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก

4.3.6 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 6 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 6 คือ

$$\text{REVIEW} = \beta_0 + \beta_1 \text{NUM} + \beta_2 \text{IND} + \beta_3 \text{EXPERT} + \beta_4 \text{SALE} + \beta_5 \text{DEBT} + \beta_6 \text{SHARE} + \beta_7 \text{BIGFOUR} + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทาน รายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	83.968		6.604	0.000*
NUM	2.220	0.095	0.940	0.349
IND	-0.007	-0.025	-0.255	0.799
EXPERT	0.075	0.210	2.054	0.042*
SALE	0.357	0.030	0.276	0.783
DEBT	-0.231	-0.023	-0.236	0.814
SHARE	-0.015	-0.037	-0.364	0.717
BIGFOUR	1.309	0.074	0.730	0.467

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 0.840, p-value = 0.556

N = 116

จากตารางที่ 4.38 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ ความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT) มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก โดยมีค่า p-value = 0.042 ขณะที่จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM)และความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ(IND)ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทาน รายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธสมมติฐานที่ 6 ส่วนตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปรไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบ สอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏความสัมพันธ์คือ ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ ทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT)มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ เหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก กล่าวคือ บริษัท จุดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน หลายท่านจะมีเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

มากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินในจำนวนที่น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Raghunandan et al.(2001 : 105 - 118) ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีองค์ประกอบ 2 ประการคือ 1)เป็นกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระทั้งหมด และ2)มีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชีและการเงินมีแนวโน้มที่จะสอบทานแผนงานและผลงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน

สำหรับจำนวนของกรรมการตรวจสอบและความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอกกล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีจำนวนของกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีผลต่อเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

4.3.7 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

การทดสอบสมมติฐานแสดงได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 7 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

ทดสอบโดยใช้ตัวแบบที่ 7 คือ

$$\text{AUDIT} = \beta_0 + \beta_1 \text{NUM} + \beta_2 \text{IND} + \beta_3 \text{EXPERT} + \beta_4 \text{SALE} + \beta_5 \text{DEBT} + \beta_6 \text{SHARE} + \beta_7 \text{BIGFOUR} + \epsilon$$

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย		t-value	p-value
	B	Beta		
ค่าคงที่	39.398		0.902	0.369
NUM	-3.589	-0.044	-0.442	0.659
IND	-0.021	-0.022	-0.229	0.819
EXPERT	0.333	0.265	2.666	0.009*
SALE	4.588	0.110	1.033	0.304
DEBT	-0.861	-0.025	-0.256	0.798
SHARE	-0.167	-0.119	-1.211	0.228
BIGFOUR	5.399	0.087	0.877	0.382

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

F = 1.730, p-value = 0.109

N = 116

จากตารางที่ 4.39 ปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT) มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร โดยมีค่า p-value = 0.009 ขณะที่จำนวนของกรรมการตรวจสอบ(NUM)และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ(IND)ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธสมมติฐานที่ 7 ส่วนตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปรไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏความสัมพันธ์คือ ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ(EXPERT)มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่าย

บริหาร กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินหลายท่านจะมีเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหารมากกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินในจำนวนที่น้อยกว่า

สำหรับจำนวนของกรรมการตรวจสอบและความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร กล่าวคือ บริษัทจดทะเบียนมีจำนวนของกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น หรือคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระเพิ่มขึ้นก็ไม่มีผลต่อเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร

จากผลการทดสอบสมมติฐานข้างต้นสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมต่อปีระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	ปฏิเสธ
2) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการประชุมกันโดยเฉลี่ยของคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	ไม่อาจปฏิเสธ
3) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการประชุมเป็นการส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	ไม่อาจปฏิเสธ
4) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการเข้าพบเป็นการส่วนตัวระหว่างกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก	ปฏิเสธ
5) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก	ปฏิเสธ
6) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานรายงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	ไม่อาจปฏิเสธ
7) องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีของฝ่ายบริหาร	ไม่อาจปฏิเสธ

4.4 ผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็น

เนื่องจากผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 413 บริษัท(หรือ 413 ฉบับ)และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 190 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลับคืนสามารถใช้ได้จำนวน 116 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 28.09 ในการวิจัยส่วนนี้จะเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชีภายนอกที่มีต่อคำถามประเด็นต่าง ๆ ซึ่งแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ในการแปลและวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์เทียบระดับซึ่งปรากฏรายละเอียดในบทที่ 3 หน้า 57 โดยมีเกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้นอย่างมากที่สุด หรือกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้น

3.41 – 4.20 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้นอย่าง มาก หรือกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้น

2.61 – 3.40 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้นอย่าง ปานกลาง หรือกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้น

1.81 – 2.60 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้นอย่าง น้อย หรือกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้น

1.00 – 1.80 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้นอย่าง น้อยที่สุด หรือกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องต่อข้อคำถามนั้น

4.4.1 ความคิดเห็นจากแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ

การวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ ผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.41 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเกี่ยวข้องมากที่สุดมีจำนวน 116 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 4.22 รองลงมา มี 2 ประเด็นคือ 1) สอบทานกับผู้สอบบัญชีภายนอกเกี่ยวกับความเพียงพอ และความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และ 2) เสริมสร้างและประกันความเป็นอิสระแก่ผู้สอบบัญชีภายนอกมีจำนวน 115 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 99.14 โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 3.93 และ 3.75 ตามลำดับ ส่วนการสอบทานประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกหารือกับผู้บริหารก่อนเข้ารับงานสอบบัญชีเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ ผู้สอบบัญชีภายนอกน้อยที่สุดมีจำนวน 95 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 81.90 โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 3.04 รองลงมา มี 2 ประเด็นคือ 1) สอบทานหนังสือรับรอง

ของฝ่ายบริหาร(Management Representative Letter)ที่ได้ให้กับผู้สอบบัญชีภายนอก และ2)ทำหน้าที่ประสานงานในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกกับฝ่ายตรวจสอบ ภายในมีจำนวน 98 บริษัทหรือคิดเป็นร้อยละ 84.48 โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 3.13 และ 2.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.41 ความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับ ที่	ความคิดเห็นของคณะกรรมการ ตรวจสอบเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีภายนอก	เกี่ยวข้อง		ไม่เกี่ยวข้อง		ค่า เฉลี่ย	ดีความ
		จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ		
1	เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอกของ บริษัท	116	100.00	0	0.00	4.22	มาก ที่สุด
2	สอบทานกับผู้สอบบัญชีภายนอก เกี่ยวกับความเพียงพอ และความมี ประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน	115	99.14	1	0.86	3.93	มาก
2	เสริมสร้างและประกันความเป็นอิสระแก่ ผู้สอบบัญชีภายนอก	115	99.14	1	0.86	3.75	มาก
3	พิจารณาค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	114	98.28	2	1.72	4.07	มาก
3	สอบทานรายงานของผู้สอบบัญชี ภายนอกและเหตุผลของการออกรายงาน นั้น	114	98.28	2	1.72	4.03	มาก
4	พิจารณาอุปสรรคและข้อจำกัดในการ ตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก	112	96.55	4	3.45	3.38	ปาน กลาง
5	ติดตามประเด็นสำคัญที่ได้รับแจ้งจาก ผู้สอบบัญชีภายนอกว่ามี การแก้ไขหรือ ตอบสนองจากฝ่ายบริหารหรือไม่	111	95.69	5	4.31	3.97	มาก
6	สอบทานการปฏิบัติตามขอบเขตการ ตรวจสอบที่กำหนดไว้	108	93.10	8	6.90	3.32	ปาน กลาง
7	สอบทานการกำหนดขอบเขตการ ตรวจสอบ	107	92.24	9	7.76	3.31	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.41(ต่อ) ความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม
เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับ ที่	ความคิดเห็นของคณะกรรมการ ตรวจสอบเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีภายนอก	เกี่ยวข้อง		ไม่เกี่ยวข้อง		ค่าเฉลี่ย	ดีความ
		จำนวน บริษัท	ร้อยละ	จำนวน บริษัท	ร้อยละ		
8	ทำหน้าที่ประสานงานในการ ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชี ภายนอก ฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการ บริษัท	103	88.79	13	11.21	3.22	ปาน กลาง
9	สอบทานหนังสือถึงผู้บริหารของผู้สอบ บัญชีภายนอก (Management Letter)	99	85.34	17	14.66	3.40	ปาน กลาง
10	สอบทานหนังสือรับรองของฝ่ายบริหาร (Management Representative Letter) ที่ได้ให้กับผู้สอบบัญชีภายนอก	98	84.48	18	15.52	3.13	ปาน กลาง
10	ทำหน้าที่ประสานงานในการ ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชี ภายนอกกับฝ่ายตรวจสอบภายใน	98	84.48	18	15.52	2.87	ปาน กลาง
11	สอบทานประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอก หารือกับผู้บริหารก่อนเข้ารับงานสอบ บัญชี	95	81.90	21	18.10	3.04	ปาน กลาง

การวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.42 ปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีความคิดเห็นว่าผู้สอบบัญชีภายนอกปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.40 รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเข้าใจในการบริหารงาน วิธีปฏิบัติงาน วิธีดำเนินธุรกิจของบริษัทโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.96 และรายงานถึงสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในของบริษัทโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ 3.91 ขณะที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความคิดเห็นว่าผู้สอบบัญชีภายนอกอภิปรายถึงความสัมพันธ์หรือการให้บริการอื่นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้บริการแก่บริษัทอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.67

ตารางที่ 4.42 ความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	ความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	ค่าเฉลี่ย	ดีความ
1	ปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ โดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหาร	4.40	มากที่สุด
2	ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเข้าใจในการบริหารงาน วิธีปฏิบัติงาน วิธีดำเนินธุรกิจของบริษัท	3.96	มาก
3	รายงานถึงสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในของบริษัท	3.91	มาก
4	อภิปรายอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมากับคณะกรรมการตรวจสอบ	3.89	มาก
5	รายงานถึงสิ่งที่ตรวจพบ และผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ	3.84	มาก
6	ส่งบการเงินและรายงานการตรวจสอบให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาทันเวลาตามที่กำหนดไว้	3.77	มาก
7	อภิปรายถึงสิ่งที่อาจมีผลกระทบต่อฝ่ายบริหารอย่างเปิดเผย และเต็มใจ	3.54	มาก
8	อภิปรายเรื่องดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีภายนอกที่มีต่อคุณภาพของหลักการบัญชีของบริษัทที่ใช้ในการรายงานทางการเงิน	3.38	ปานกลาง
9	อภิปรายกับคณะกรรมการตรวจสอบในเรื่องแผนการตรวจสอบและการดำเนินการตรวจสอบ	2.89	ปานกลาง
10	อภิปรายถึงความสัมพันธ์หรือการให้บริการอื่นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกให้บริการแก่บริษัท	2.67	ปานกลาง
รวม		3.63	มาก

4.4.2 ความคิดเห็นจากแบบสอบถามสำหรับผู้สอบบัญชีภายนอก

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 92 ท่าน(หรือ 92 ฉบับ)และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 36 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลับคืนสามารถใช้ได้จำนวน 34 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 36.96

การวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและความรู้ความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.43 ปรากฏว่าประเด็นเรื่องความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกเห็นว่าคณะกรรมการ

ตรวจสอบมีความรู้ความสามารถในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.35 รองลงมา คือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผู้สอบบัญชีภายนอกโดยมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.32 ขณะที่ประเด็นเรื่องประธานคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความสามารถในประเด็นเกี่ยวกับการบัญชี การเงิน และการตรวจสอบเป็นประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกเห็นว่ามีความรู้ความสามารถในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 3.18

ตารางที่ 4.43 องค์ประกอบและความรู้ความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ

อันดับที่	องค์ประกอบและความรู้ความสามารถ ของคณะกรรมการตรวจสอบ	ค่าเฉลี่ย	ตีความ
1	ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี ภายนอก	3.35	ปานกลาง
2	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	3.32	ปานกลาง
2	ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผู้สอบ บัญชีภายนอก	3.32	ปานกลาง
3	คณะกรรมการตรวจสอบท่านอื่นโดยรวม มีความรู้ความสามารถใน ประเด็นเกี่ยวกับการบัญชี การเงิน และการตรวจสอบ	3.26	ปานกลาง
3	จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบมีความเพียงพอต่อขอบเขต ความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	3.26	ปานกลาง
4	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ มีความรู้ความสามารถในประเด็น เกี่ยวกับการบัญชี การเงิน และการตรวจสอบ	3.18	ปานกลาง
	รวม	3.28	ปานกลาง

การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.44 ปรากฏว่า 1) การพิจารณาร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกถึงปัญหา อุปสรรคหรือข้อจำกัดที่ผู้สอบบัญชีภายนอกพบในระหว่างการตรวจสอบ และ 2) การพิจารณาร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกถึงสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นสองประเด็นแรก que ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 3.56 และ 3.50 ตามลำดับ ขณะที่การสอบถามขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.74

ตารางที่ 4.44 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

อันดับที่	การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	ค่าเฉลี่ย	ตีความ
1	พิจารณาร่วมกับผู้สอบบัญชีถึงปัญหา อุปสรรคหรือข้อจำกัดที่ผู้สอบบัญชีภายนอกพบในระหว่างการตรวจสอบ	3.56	มาก
2	พิจารณาร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกถึงสิ่งที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีภายนอก	3.50	มาก
3	มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายนอก	3.38	ปานกลาง
3	เสริมสร้างให้ผู้สอบบัญชีดำรงความเป็นอิสระ และวางกรอบงานให้ผู้สอบบัญชีภายนอกสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงไปตรงมา	3.38	ปานกลาง
4	พิจารณาคำธรรมเนียมการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับขอบเขตการตรวจสอบและคุณภาพการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีภายนอกจะปฏิบัติ	3.26	ปานกลาง
5	สอบถามถึงแผนการทำงานร่วมกันของผู้สอบบัญชีภายนอกกับฝ่ายตรวจสอบภายใน	2.79	ปานกลาง
6	สอบถามขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก	2.74	ปานกลาง
	รวม	3.23	ปานกลาง

การวิจัยเกี่ยวกับประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายกับผู้สอบบัญชีภายนอก ตามที่แสดงในตารางที่ 4.45 ปรากฏว่าประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายกับผู้สอบบัญชี ภายนอกมากที่สุดสองประเด็นแรก คือ 1)ระบบการควบคุมภายในของบริษัท และ2)การพิจารณา และวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน มีค่าเฉลี่ย คือ 3.56 และ 3.47 ตามลำดับ ส่วนการใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้หรือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญเป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจสอบ อภิปรายกับผู้สอบบัญชีภายนอกในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.74

ตารางที่ 4.45 ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปรายกับผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	ประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบอภิปราย กับผู้สอบบัญชีภายนอก	ค่าเฉลี่ย	ดีความ
1	ระบบการควบคุมภายในของบริษัท	3.56	มาก
2	การพิจารณาและวิเคราะห์งบการเงิน ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน	3.47	มาก
3	การปรับปรุงรายการที่สำคัญที่มีผลสืบเนื่องจากการตรวจสอบ	3.29	ปานกลาง
4	รายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท	3.12	ปานกลาง
5	การปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	3.09	ปานกลาง
6	เกณฑ์การให้ดุลยพินิจของผู้บริหารเกี่ยวกับประมาณการทางบัญชี การตั้งสำรองต่าง ๆ	2.97	ปานกลาง
6	ข้อสงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือเหตุการณ์ผิดปกติ	2.97	ปานกลาง
8	การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและมีผลต่องบการเงินของบริษัท	2.91	ปานกลาง
9	คดีความในศาล ภาวะที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า สิทธิเรียกร้องหรือ การถูกประเมินผลทางคดีความ	2.85	ปานกลาง
10	การใช้หลักการบัญชี การเลือกใช้ หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สำคัญ	2.74	ปานกลาง
	รวม	3.10	ปานกลาง

การวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอกเรื่องการพิจารณาคัดเลือกกรรมการตรวจสอบตามที่แสดงในตารางที่ 4.46 ปรากฏว่าผู้สอบบัญชีภายนอกส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเห็นด้วยต่อการจัดให้มีคณะกรรมการสรรหาเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัท โดยมีค่าเฉลี่ย 3.76 ขณะที่ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นไม่แน่ใจเกี่ยวกับการผ่านการกลั่นกรองจากสภาวิชาชีพสำหรับกรรมการตรวจสอบในแต่ละวิชาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.38

ตารางที่ 4.46 ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอก	ค่าเฉลี่ย	ตีความ
การพิจารณาคัดเลือกกรรมการตรวจสอบ			
1	จัดให้มีคณะกรรมการสรรหาเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจสอบของบริษัท	3.76	เห็นด้วย
2	ผ่านการกลั่นกรองจากสภาวิชาชีพสำหรับกรรมการตรวจสอบแต่ละวิชาชีพ เช่น บัญชี ทุน ความ แพทย์ วิศวกร เป็นต้น	3.38	ไม่แน่ใจ
การประชุมหรือพบปะกับผู้สอบบัญชีภายนอก			
1	กำหนดระยะเวลาการประชุมให้เหมาะสมและเพียงพอต่อเรื่องที่จะพิจารณาร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก	4.21	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งเพื่อพิจารณางบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี	4.06	เห็นด้วย
3	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประจำ เช่น ทุก 3 เดือน หรือ ทุก 6 เดือน เป็นต้น	4.03	เห็นด้วย
4	จัดการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกโดยไม่มีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วย	3.82	เห็นด้วย
5	ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกเพื่อพิจารณาแผนการตรวจสอบขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก แผนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกกับฝ่ายตรวจสอบภายใน	3.74	เห็นด้วย

การวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอกเรื่องการประชุมหรือพบปะกับผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.46 ปรากฏว่าผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการกำหนดระยะเวลาในการประชุมให้เหมาะสมและเพียงพอต่อเรื่องที่จะพิจารณาร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21

ขณะที่ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นที่เห็นด้วย 4 ประการดังนี้

1. ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งเพื่อพิจารณางบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06
2. พบปะแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกกับประธานคณะกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงินตามกำหนดเวลา เช่น ทุก 3 เดือน ทุก 6 เดือน เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03
3. จัดการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกโดยไม่มีผู้บริหารเข้าร่วมประชุมด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 3.82
4. ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอกเพื่อพิจารณาแผนการตรวจสอบ ขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก แผนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกกับฝ่ายตรวจสอบภายใน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74

การวิจัยเกี่ยวกับสิ่งสำคัญที่คณะกรรมการตรวจสอบขาดมากที่สุดในการความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอกตามที่แสดงในตารางที่ 4.47 ปรากฏว่าสิ่งสำคัญที่คณะกรรมการตรวจสอบยังขาดอยู่มากที่สุดสองประเด็นแรกคือ 1) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และ 2) การอุทิศเวลาอย่างเพียงพอในการดำเนินงาน โดยมีคะแนน คือ 43 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 21.08 และ 42 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 20.59 ตามลำดับ ส่วนการสอบทานหน้ารายงานและการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นประเด็นที่ผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบขาดน้อยที่สุด คือ 2 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.98

ตารางที่ 4.47 สิ่งสำคัญที่คณะกรรมการตรวจสอบขาดมากที่สุดในการคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	สิ่งสำคัญที่คณะกรรมการตรวจสอบขาดมากที่สุด	คะแนน	ร้อยละ
1	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	43	21.08
2	การอุทิศเวลาอย่างเพียงพอในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	42	20.59
3	ความรู้ความชำนาญในด้านการบัญชีหรือการเงิน	30	14.71
4	เสริมสร้างและประกันความเป็นอิสระให้กับผู้สอบบัญชีภายนอก	21	10.29
5	การอบรมและเสริมสร้างความรู้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	18	8.82
5	สอบทานให้มีการรายงานอย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอ	18	8.82
6	การประชุมอย่างเสรีกับผู้สอบบัญชีภายนอก(โดยไม่มีผู้บริหารเข้าร่วมประชุมด้วย)	16	7.85
7	อภิปรายถึงสิ่งที่ตรวจพบระหว่างการตรวจสอบบัญชี	8	3.92
8	จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบไม่เพียงพอต่อขอบเขตความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	6	2.94
9	สอบทานหน้ารายงานและการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภายนอก	2	0.98
รวม		204 ⁷	100.00

หมายเหตุ การกำหนดคะแนน คือ 3 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 1
2 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 2
1 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 3

⁷ สาเหตุที่ยอดรวมของจำนวนและร้อยละไม่เท่ากับ 34 ตัวอย่าง เนื่องจากคำถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ลำดับความสำคัญ 3 อันดับ และผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากการจัดอันดับความสำคัญโดยได้คะแนนรวมเท่ากับ 204 คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผู้สอบบัญชีภายนอก ตามที่แสดงในตารางที่ 4.48 ปรากฏว่าผู้สอบบัญชีภายนอกมีความเห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบคาดหวังจากผู้สอบบัญชีภายนอกมากที่สุดสองประเด็นคือ 1) ผลจากการปฏิบัติของผู้สอบบัญชีภายนอก เช่น ผลการประเมินการควบคุมภายในเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในของบริษัท เป็นต้น และ 2) การนำเสนองบการเงินทันเวลาตามกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีคะแนนเท่ากันคือ 37 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 18.13 อันดับรองลงมาคือ การดูแลงบการเงินและสอดคล้องสิ่งผิดปกติในงบการเงินมีคะแนนคือ 35 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.16 ขณะที่การรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบคาดหวังจากผู้สอบบัญชีภายนอกน้อยที่สุดคือ 6 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.94

ตารางที่ 4.48 ความคาดหวังของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผู้สอบบัญชีภายนอก

อันดับที่	ความคาดหวังของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผู้สอบบัญชีภายนอก	คะแนน	ร้อยละ
1	ผลจากการปฏิบัติของผู้สอบบัญชีภายนอก เช่น ผลการประเมินการควบคุมภายในเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในของบริษัท เป็นต้น	37	18.13
1	การนำเสนองบการเงินทันเวลาตามกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	37	18.13
2	ดูแลงบการเงิน และสอดคล้องสิ่งผิดปกติในงบการเงิน	35	17.16
3	การอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่พบจากการตรวจสอบบัญชีของบริษัท	32	15.69
4	สร้างความโปร่งใสและน่าเชื่อถือให้กับบริษัท	30	14.71
5	หน้ารายงานแบบไม่มีเงื่อนไข	27	13.24
6	รายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ	6	2.94
รวม		204⁸	100.00

หมายเหตุ การกำหนดคะแนน คือ 3 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 1
2 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 2
1 คะแนนสำหรับการเลือกเป็นอันดับที่ 3

⁸ สาเหตุที่ยอดรวมของจำนวนและร้อยละไม่เท่ากับ 34 ตัวอย่าง เนื่องจากคำถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ลำดับความสำคัญ 3 อันดับ และผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากการจัดอันดับความสำคัญโดยได้คะแนนรวมเท่ากับ 204 คิดเป็นร้อยละ 100.00

4.5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามในส่วนสุดท้าย ทำการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม คือคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชีภายนอกในประเด็นเกี่ยวกับอุปสรรคหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้สอบบัญชีภายนอก และอุปสรรคหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบคำถามเกี่ยวกับอุปสรรคหรือข้อขัดข้องใดที่อาจมีในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชีภายนอก จากการพิจารณาความคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถสรุปอุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นได้ 4 ประการ คือ

4.5.1 ปัจจัยด้านเวลาของคณะกรรมการตรวจสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าเวลาการทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ในแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ ได้กล่าวถึง "การอุทิศเวลาอย่างเพียงพอในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ" แต่คณะกรรมการตรวจสอบไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้เนื่องจากกรรมการตรวจสอบบางท่านเป็นกรรมการตรวจสอบในบริษัทอื่นด้วยทำให้ไม่มีเวลาอย่างเพียงพอในการดำเนินงานในตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ

4.5.2 ปัจจัยด้านองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

ปัจจัยเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง โดยเฉพาะเรื่องความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับกรรมการบริหาร (CEO) หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับ และไม่สนใจที่จะรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น

4.5.3 ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อตนเองและผู้สอบบัญชีภายนอก

ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อตนเองและผู้สอบบัญชีภายนอกเป็นอุปสรรคหนึ่งที่มีความสำคัญ คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภายนอกและไม่พิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากผู้สอบบัญชีภายนอกและฝ่ายตรวจสอบภายในอย่างถี่ถ้วน ในทางตรงกันข้ามคณะกรรมการตรวจสอบขอให้ผู้สอบ

บัญชีภายนอกช่วยปกปิดข้อมูลบางอย่าง และละเลยการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (GAAP)

4.5.4 ประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีภายนอก

อุปสรรคอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นทางด้านผู้สอบบัญชีภายนอก สืบเนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งงบการเงินต่อตลาดหลักทรัพย์ตามกำหนดเวลาที่ได้กำหนดไว้ แต่ผู้สอบบัญชีภายนอกส่งงบการเงินให้กับทางบริษัทล่าช้า ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทีมงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอก หรือทีมงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภายนอกขาดประสบการณ์ในการทำการตรวจสอบ รวมถึงไม่ได้ประสานงานกับฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อขอข้อมูลหรือสิ่งที่ฝ่ายตรวจสอบภายในได้ทำการตรวจสอบแล้ว ซึ่งทำให้เกิดการตรวจสอบที่ซ้ำซ้อนและสร้างความสิ้นเปลืองให้กับบริษัท